

شرکت نفت
ملات فارس ایران

شرکت مهندسی و خدمات
پارس پترو زاکوس

دانشنامه واژگان

زئوفیزیک

انگلیسی به فارسی

جلد اول (A-L)

ترجمه و تألیف:

عبدالحمید معمارضیاء

موسسه انتشارات ستایش

سرشناسه	: شریف، رابرت، ۱۹۲۲ - م E. Sheriff, Robert
عنوان و نام پدیدآور	: دانشنامه واژگان ژئوفیزیک انگلیسی به فارسی / [رابرت شریف]؛ ترجمه عبدالحمید معمارضیاء؛ [برای] شرکت نفت فلات قاره ایران، شرکت مهندسی و خدمات پارس پترو زاگرس.
مشخصات نشر	: تهران : ستایش، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	: ج ۲: مصور (رنگی) .
شابک	: دوره: 978-600-7445-06-8 : ج ۱: 978-600-7445-04-4 : ج ۲: 978-600-7445-05-1
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: عنوان اصلی: applied geophysics ,4th ed, c2002 Encyclopedic dictionary of.
یادداشت	: کتابنامه .
مندرجات	: ج ۱.-(A-L) -ج ۲.-(M-Z) .
موضوع	: پی‌جویی اکتشافی -- روش‌های ژئوفیزیکی -- واژه‌نامه‌ها
موضوع	: زبان انگلیسی -- واژه‌نامه‌ها -- فارسی
شناسه افزوده	: معمار ضیاء، عبدالحمید، ۱۳۲۴ - مترجم
شناسه افزوده	: شرکت مهندسی و خدمات پارس پترو زاگرس
شناسه افزوده	: شرکت نفت فلات قاره
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۱/ش ۴۰۲/ TN۲۶۹
رده بندی دیویی	: ۶۳۲.۱۰۳
شماره کتابشناسی ملی	: ۱/ ۹۲۶۸

setareshi
Publication
Institute

موسسه انتشارات ستایش

تهران - صندوق پستی: ۹۹۵-۱۳۱۴۵ تلفن: ۶۹۴۸۹۹۵ - ۰۲۱ ۶۹۴۸۹۹۱ (۰۲۱)

دانشنامه واژگان ژئوفیزیک (جلد اول/ A-L)

ترجمه و تألیف: عبدالحمید معمارضیاء

ناشر: موسسه انتشارات ستایش

نوبت چاپ: اول/ ۱۳۹۳

شمارگان: ۱۵۰۰ جلد

شابک جلد اول: ۹۷۸-۶۰۰-۷۴۴۵-۰۴-۴

شابک (دوره): ۹۷۸-۶۰۰-۷۴۴۵-۰۶-۸

قیمت (دوره دو جلدی): ۱۵۰۰ ۰۰۰ ریال

حق چاپ محفوظ است.

مقدمه مترجم

خَلَقَ السَّمَاوَاتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرْوَاهَا وَالْقَىٰ فِي الْأَرْضِ رَوَاسِيَ أَن تَمِيدَ بِكُمْ وَبَثَّ فِيهَا مِن كُلِّ دَابَّةٍ وَأَنزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَنبَتْنَا فِيهَا مِن كُلِّ زَوْجٍ كَرِيمٍ (۱۰)

آسمان‌ها را بی هیچ ستونی که آن را ببینید خلق کرد و در زمین کوه‌های استوار بپاشید تا [مبادا زمین] شما را بجنباند و در آن از هر گونه جنبنده‌ای پراکنده گردانید و از آسمان آبی فرو فرستادیم و از هر نوع [حیوان] نیکو در آن رویانیدیم. (سوره لقمان آیه ۱۰)

ثُمَّ اسْتَوَىٰ إِلَى السَّمَاءِ وَهِيَ دُخَانٌ فَقَالَ لَهَا وَلِلْأَرْضِ ائْتِيَا طَوْعًا أَوْ كَرْهًا قَالَتَا أَتَيْنَا طَائِعِينَ سپس آهنگ [آفرینش] آسمان کرد و آن بخاری بود پس به آن و به زمین فرمود خواه یا ناخواه بیایید آن دو گفتند فرمان‌پذیر آمدیم. (سوره فصلت آیه ۱۱)

وَتَرَى الْجِبَالِ تَخْشِعُهَا حَامِسًا وَهِيَ تَمُرُّ مَرَّ السَّحَابِ صُنْعَ اللَّهِ الَّذِي أَتَقَنَ كُلُّ شَيْءٍ إِنَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَفْعَلُونَ کوه‌ها را می‌بینی [و] می‌پنداری که آنها با حرکت و حال آنکه آنها ابرآسا در حرکتند [این] صنع خدایی است که هر چیزی را در کمال استواری دید آورده است در حقیقت او به آنچه انجام می‌دهید آگاه است. (سوره النمل آیه ۸۸)

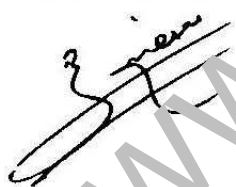
سپاس پروردگار عالمیان را که توفیق ترجمه و تألیف این کتاب را به این بنده حقیر عطا فرمود تا با برداشتن گامی هر چند کوچک بتوانم با توجه به اهمیت صیانت از فرهنگ زبان پارسی با برگردان مفاهیم کاربردی ژئوفیزیک از لاتین به مفاهیم معادل فارسی آن موجب سهولت در درک هر چه بیشتر و بهتر واژه‌های مربوطه شده و در این راستا سبب استفاده بهینه از روش‌های متعادل این علم در پیشبرد اهداف متعالی علمی کاربردی در دانشگاه‌ها و صنایع به ویژه صنعت نفت فراهم گردد.

بهره‌گیری از روش‌های مبتنی بر ژئوفیزیک در اکتشاف منابع هیدروکربنی و همچنین دیگر کاوش‌ها جهت دسترسی به مواد معدنی در ایران از سابقه طولانی برخوردار می‌باشد. این کاربردها در صنعت نفت کشورمان به سال ۱۹۲۳ میلادی بر می‌گردد و به دلیل این قدمت هشتاد ساله در حال حاضر گستره وسیعی از شاخه‌های این شیوه شامل مغناطیس‌سنجی، گرانی‌سنجی، لرزه‌سنجی، آب زمین‌شناسی، رادیو اکتیو و ... مورد استفاده قرار می‌گیرند.

تجربه نزدیک به چهل سال انجام وظیفه در صنعت نفت در قسمت زمین‌شناسی و ژئوفیزیک و نیاز به درک فارسی برخی واژه‌های علمی کاربردی در زمینه‌های فوق به‌ویژه ژئوفیزیک، انگیزه تهیه دانشنامه ژئوفیزیک به زبان پارسی را از طریق برگردان دانشنامه ژئوفیزیک اکتشافی دکتر رابرت ئی شریف موجب گردید.

در این راستا از منابع موجود نظیر واژه‌های مصوب فرهنگستان زبان و ادب فارسی و دیگر منابع استفاده گردیده است. سعی بر این شد که وحدت در برگردان واژه‌ها میان منابع یادشده حفظ گردد. واژه‌ها و تعاریف آنها بارها مورد تجدیدنظر قرار گرفته و توسط کارشناسان مختلف مرور گردیده‌اند. تردیدی نیست که مجموعه، خالی از اشکال و ابهام در برخی موارد نمی‌باشد، تعدای از سرواژه در نگاه اول مرتبط با ژئوفیزیک نبوده یا کاربرد آنها به‌ندرت صورت می‌پذیرد که با رعایت اصل امانت‌داری، هنگام ترجمه حذف نگردیده‌اند، به همین منظور از کلیه اساتید، دانشجویان و همکاران عزیز و گرامی درخواست می‌شود با مراجعه به تارنماهای www.ppz.ir، www.iooc.co.ir، www.memarzia.ir، abdo...mid.memarzia@gmail.com و ahmemarzia1945@yahoo.com و ارائه پیشنهادات و نظرات سازنده و مفید خود، از جمله پیشنهاد سرواژه مناسب‌تر و جایگزین آن، با سرواژه موجود، اینجانب را یاری نموده تا با لحاظ آنها، امکان بهینه‌شدن هر چه بیشتر این مهم را چاپ بعدی فراهم گردد.

عبدالحمید معمارضیاء

فهرست مطالب

Acknowledgments

تشکر و قدردانی

Conventions Used

راهنمای استفاده از کتاب

جلد اول (A-L)

A, a / 3

B, b / 83

C, c / 133

D, d / 223

E, e / 309

F, f / 363

G, g / 431

H, h / 487

I, i / 527

J, j / 571

K, k / 577

L, l / 589

جلد دوم (M-Z)

M, m / 635

N, n / 721

O, o / 749

P, p / 773

Q, q / 843

R, r / 849

S, s / 913

T, t / 1073

U, u / 1141

V, v / 1151

W, w / 1185

X, x / 1223

Y, y / 1225

Z, z / 1227

پیوست الف (A): یکاهای SI / ۱۲۳۳

Appendix A: SI Units / 1233

پیوست ب (B): الفبای یونانی و ارقام (اعداد) هندی / ۱۲۳۷

Appendix B: Greek Alphabet and Hindi Numerals / 1237

پیوست پ (C): علائم مورد استفاده در ژئوفیزیک اکتشافی / ۱۲۳۸

Appendix C: Symbols Used in Geophysical Exploration / 1238

پیوست ت (D): علائم مورد استفاده در نگاره‌برداری / ۱۲۴۱

Appendix D: Symbols Used in Well Logging / 1241

پیوست ث (E): علائم ریاضی / ۱۲۴۴

Appendix E: Mathematical Symbols / 1244

پیوست ج (F): علائم نقشه و سنگ / ۱۲۴۷

Appendix F: Map and Rock Symbols / 1247

پیوست چ (G): اختصار سازمان‌ها / ۱۲۴۸

Appendix G: Abbreviations of Organizations / 1248

پیوست خ (H): ثوابت عددی / ۱۲۴۹

Appendix H: Numerical Constants / 1249

پیوست د (I): مقیاس زمانی زمین‌شناختی / ۱۲۵۱

Appendix I: Geologic Time Scale / 1251

پیوست ذ (J): مدل پهنای زمین متقارن کروی / ۱۲۵۲

Appendix J: Prem Model for Spherically Symmetric Earth / 1252

پیوست ر (K): تبدیل واحدها / ۱۲۵۳

Appendix K: Conversion of Units / 1253

پیوست ز (L): فهرست صفت‌های سنگ‌های مشخصه لرزه‌ای / ۱۲۵۵

Appendix L: List of Attributes / 1255

پیوست ژ (O): طبقه‌بندی میادین نفت و گاز / ۱۲۵۶

Appendix O: oil and gas field classifier / 1256

پیوست س (p): مراحل مرسوم پردازش / ۱۲۵۷

Appendix P: Processing sequences (conventional) / 1257

منابع / ۱۲۵۹

References / 1259